

Три роки тому за активного сприяння академіка НАН України Д. Гродзинського і громадського діяча й ученого Н. Преображенської розпочалася співпраця в галузі вивчення репродуктивних відхилень на території, забрудненій у результаті аварії на ЧАЕС, між ученим-медиком Ю. Бандажевським і фізіологом рослин членом-кореспондентом НАН України В. Швартау. Дослідженню підлягала територія Іванківського району, обраного Європейською комісією як пілотний для впровадження проекту «Модель системи комплексного життєзабезпечення населення в зоні радіоактивного забруднення».

Ю. Бандажевський переконаний, якщо проект, який об'єднує зусилля міжнародного співтовариства, українських учених, медиків та інших фахівців, вдасться здійснити, це стане наочним прикладом того, як слід діяти, щоб захистити людей, які проживають в умовах радіаційного впливу. У цих умовах тактика лікування, профілактика захворювань, а також реабілітація мають свої особливості.

Нещодавно в рамках цього проекту в Україну надійшов сучасний комплекс для фізико-хімічного аналізу – спектрометри ICP-VS і AAS з периферійним устаткуванням. (Фактично це ціла лабораторія.) За рішенням Європейської комісії встановили його в Інституті фізіології рослин і генетики НАН України. Природно, при цьому виходили як зі специфіки наукової установи, так і її високого наукового рівня.

За словами заступника директора інституту В. Швартау, це унікальне обладнання, що дає змогу одночасно визначати в зразку понад 70 неорганічних елементів, включаючи багато ізотопів. Проектом передбачається оцінка вмісту хімічних елементів у всіх ланках харчового ланцюжка людини, зокрема в ґрунті, основних харчових продуктах – зернових та інших культурах, які вирощуються на певних територіях, в організмі дітей і дорослих. Дані високоточного елементного аналізу буде використано в оцінці стану ґрунтів, рослин, водних ресурсів. На підставі цих даних розроблятимуться ефективні заходи контролю забруднюючих факторів і технології вирощування екологічно чистої продукції для захисту здоров'я людей, що проживають на територіях, які постраждали від Чорнобильської катастрофи (*Суржик Л. Фактор «Х» // Дзеркало тижня. Україна (http://gazeta.dt.ua/science/faktor-h-realizaciya-masshtabnogo-chornobilskogo-proektu-finansovanogo-yes-mozhe-pohitnuti-ustaleni-uyavlennya-pro-naslidki-katastrofi-na-chaes-_.html). – 2014. – 18–25.04).*